

**CONCEPTVERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE
BESTUUR, GEHOUDEN OP 28 JUNI 2012 IN HET STADHUIS TE HAARLEM**

Aanwezig de leden:

De heer G.B. van Driel (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer R.H.C. Hiltemann (SP), mevrouw T.E.M. Hoffmans (GroenLinks), mevrouw J. Langenacker (PvdA), mevrouw D. Leitner (D66), de heer F.H. Reeskamp (fractie Reeskamp), de heer W. Rutten (VVD), de heer P. Schouten (SP), de heer C.J. Schrama (Haarlem Plus), mevrouw C.Y. Sikkema (GroenLinks), de heer M. Snoek (CDA), de heer J. Vrugt (Actiepartij) en mevrouw L.C. van Zetten (D66)

Afwezig:

De heer R.G.J. de Jong (VVD)

Mede aanwezig:

Mevrouw P.J. Bosma-Piek (voorzitter), burgemeester B.B. Schneiders, de heer P.J. Heilieggers (wethouder), mevrouw I. van Tienhoven (secretaris)

Verslag: De heer G-J. Timmermans (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 17.00 uur.

2. Spreektijd voor belangstellenden

Er hebben zich geen belangstellenden gemeld.

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter** stelt voor agendapunt 6 te behandelen vóór punt 5 in verband met de agenda van de burgemeester. De commissie stemt daarmee in. Aldus wordt de agenda vastgesteld.

4. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

De heer **Hiltemann (SP)** verzoekt voortaan stukken waarin de kleuren van wezenlijk belang zijn voor een goede interpretatie, zoals vandaag in de tabellen in beide stukken, niet meer in zwart-witkopie maar in kleur toe te zenden aan de raadsleden.

Burgemeester **Schneiders** kondigt een brief van zijn hand aan over de proef met sluitingstijden.

Wethouder **Heilieggers** zegt dat het raadsinitiatief van de heer Veen (VVD) pas na de kadernota behandeld zal worden in het college.

Ter bespreking

5. Kerntaken aanpak

Mevrouw **Leitner (D66)** vindt dat deze operatie meer lijkt op een bezuinigingszoektocht, zoals bij de menukaartaanpak van de VRK, dan op een fundamentele kerntakendiscussie. Dat laatste vraagt een politieke discussie op hoog abstractieniveau, waarbij de financiële vertaling pas later in beeld komt. Zij betwijfelt of de raad het eens zou kunnen worden in een dergelijke politiek abstracte discussie. Zij kent veel voorbeelden van kerntakendiscussies in het land en heeft twijfels over het resultaat. Binnen een coalitie kan men het misschien nog wel eens worden, maar zij betwijfelt of dat raadsbreed gaat lukken. Zij wil dat er geen te hoge verwachtingen worden gewekt en bepleit een pragmatische aanpak door duidelijk te maken dat het gaat om een onvermijdelijke bezuinigingsoperatie om de financiële situatie in de hand te houden. Daar moeten de burgers dan wel bij betrokken worden door onder meer alle mogelijkheden van internet te benutten. Zij vraagt het college die suggestie mee te nemen en regelmatig met voortgangsrapportages naar de raad te komen.

De heer **Schrama (Haarlem Plus)** vindt dat de burger het via lastenverlichting moet merken als de gemeente bezuinigt op taken. Hij verzet zich tegen een opstelling om minder te gaan doen als gemeente, terwijl de burger hetzelfde moet blijven bijdragen. Uiteindelijk is het de burger die de gemeente betaalt. De gemeente kan daarnaast naar zijn mening door een andere manier van werken meer doen voor hetzelfde geld.

De heer **Snoek (CDA)** is juist wel een voorstander van een fundamentele kerntakendiscussie. Door nu vanuit bezuinigingsoogpunt te vertrekken, worden principiële vragen over de taken van een gemeente uit de weg gegaan. Het CDA hanteert dan het subsidiariteitsbeginsel en de eigen verantwoordelijkheid van burgers. Hij is voorstander van een principiële discussie over de vraag wat een gemeente moet, wil en kan doen en hoe dat uit te leggen aan de burger. Dan kunnen taken ook overgedragen worden. Dit stuk gaat in zijn ogen te vlug over in een menukaartdiscussie. Hij verwijst naar de kerntakennotitie uit 2004 waarin een onderscheid gemaakt was tussen wat een gemeente doet en hoe een gemeente iets doet. Dat laatste is een efficiency-discussie; de echte kerntakendiscussie gaat om wat een gemeente wil doen.

Mevrouw **Hoffmans (GroenLinks)** zegt dat het schrappen van een aantal banen dat in het coalitieakkoord in het vooruitzicht is gesteld, pas mogelijk is na een principiële kerntakendiscussie. Dat begint abstract, maar dient daarna vertaald te worden in concrete taken. Daarop wil zij graag een bevestigend of ontkennend antwoord horen. Niets doen zou in de huidige omstandigheden leiden tot een lastenverzwaring voor de burger. Er moeten dus wel keuzes gemaakt worden.

Mevrouw **Langenacker (PvdA)** is een voorstander van een kritische blik op gemeentelijke taken. Zij is ook overtuigd van de noodzaak om de uitgaven te beteugelen. Zij wijst op het voorbeeld van de Eindhovense nota *Crisis als vliegwiel voor een nieuwe overheid*, die pleit voor slimme investeringen om nieuwe werkwijzen te realiseren. Zij zou het toejuichen als dit stuk in die richting gaat leiden. Dat speelt zich wellicht af op een hoog abstract politiek niveau, maar zij acht het een verantwoordelijkheid van de raad om juist daarin keuzes te maken. Die zullen dan inderdaad een uitdrukking vormen van de politieke krachtsverhoudingen, zoals dat bij elk besluit het geval is.

De heer **Hiltemann (SP)** stelt dat de discussie moet gaan over taken en niet over geld.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** wijst op het O&S-rapport *Uit de lengte of uit de breedte* uit 2011 dat is voortgekomen uit een motie van de Actiepartij, waarin het Haarlems digipanel is geconsulteerd over de bezuinigingen. Er is al een hoop werk verricht. Naar zijn mening komt dit stuk te laat, omdat de herijking binnenkort al op de agenda staat. Hij zegt zijn lachen niet te hebben kunnen onderdrukken bij het lezen van ambtelijke formuleringen van de stappen in besluit 1. Hij leest ze voor en noemt ze nietszeggend. Hij vraagt zich af waar men begonnen is als dit een tussenstand moet aangeven.

De heer **Reeskamp (fractie Reeskamp)** vindt het juist een goede aanpak om eerst te verkennen welke punten meer aandacht verdienen en op enig politiek draagvlak kunnen rekenen. In 2004 is de eerste aanzet voor een kerntakendiscussie gegeven, wat hem betreft is het een voortdurende operatie om te blijven analyseren waar je als gemeente mee bezig bent en dient te zijn. Hij had dit in het coalitieakkoord aangekondigde stuk een jaar eerder verwacht. Hij ziet het als een aanzet om de burger in de aanloop naar de volgende verkiezingen alternatieven voor te leggen. De uitgewerkte opvattingen over kerntaken zouden ook heel wel inzet kunnen zijn bij de verkiezingen.

Mevrouw **Leitner (D66)** voegt daaraan toe dat ook de coalitieonderhandelingen een moment bij uitstek zijn om een kerntakendiscussie te voeren.

Burgemeester **Schneiders** zegt dat bij zijn weten in het coalitieakkoord geen kerntakendiscussie werd afgesproken. De directe aanleiding is nu dat de bezuinigingsopgave voor een groot deel is ingevuld, maar dat daarbij ook alle lucht uit de organisatie geperst is. Er wordt gewerkt aan slimmer werken. De subsidiesystematiek is op een nieuwe leest geschoeid. Verdere bezuinigingen zijn nodig, maar moeten op een andere manier gevonden worden. Dit stuk kan gezien worden als een voorbereiding op de volgende coalitieonderhandelingen en het takenpakket voor de volgende periode. Dat is de huidige boodschap: vanwege de noodzaak van bezuinigen moet naar het takenpakket gekeken worden.

De menukaartmethodiek van de VRK heeft bewezen op een praktische manier tot besluitvorming in een complexe situatie te kunnen leiden. Het blijft natuurlijk een puur politieke keuze welke taken men als wenselijk of essentieel ziet. Maar dan nog blijft het zaak eerst in beeld te brengen waar de keuzemogelijkheden zitten, wat wettelijk verplicht is, wat een vrijwillige keuze en waar de variaties in uitvoering zitten. Hij geeft de heer Vrugt gelijk dat de formuleringen wellicht wat bondiger kunnen, maar waar het om gaat is dat nu eerst op een paar taken geoefend wordt. Die eerste stap moet materiaal opleveren op grond waarvan keuzes gemaakt kunnen worden. Dan volgt de stap van de politieke blik op de alternatieven. Daarin kan de participatie van de burgers georganiseerd worden.

Hij kan nu nog niet aangeven wanneer die politieke ronde aan de orde zal zijn. Hij wil zich niet vastleggen op een streefdatum, bijvoorbeeld de Begroting 2014. Hij denkt wel dat hier geldt: hoe eerder, des te beter. Het kan zijn bij de coalitieonderhandelingen, maar het kan ook eerder zijn als de nood zich aandient. Nu is het voorbereidend werk aan bod. Daarmee is naar zijn inschatting zeker een halfjaar gemoeid.

Mevrouw **Leitner (D66)** vindt de aanpak goed, mits maar duidelijk is dat bezuinigingen aan de orde zijn. Zij is benieuwd hoe de raad gaat optreden in de navolgende politieke discussies.

Mevrouw **Hoffmans (GroenLinks)** vindt dat er te weinig gedaan is met de resultaten van het digipanel uit februari 2011. Die moeten weer op het juiste moment ingebracht worden in de komende politieke discussies. Het thema lijkt haar zinvol voor verkiezingsprogramma's.

De heer **Snoek (CDA)** acht het ook goed dit onderwerp voor te leggen aan de kiezers.

De **voorzitter** sluit de bespreking af.

6. Derde voortgangsrapportage ‘Bedrijfsvoering op orde’

De heer **Hiltemann (SP)** vraagt hoe het college zelf de voortgang beoordeelt.

De heer **Snoek (CDA)** had graag een objectieve beoordeling door Cornielje gezien, maar de raad heeft anders besloten. De accountant is kritisch en spreekt van de eerste zichtbare resultaten en het goed oppakken van het verbeterprogramma. De RKC heeft het over merkbare verbeteringen in haar verslag met de in zijn ogen veelzeggende titel *Werk in uitvoering*. Er wordt ongetwijfeld hard gewerkt en het gaat de goede kant uit, maar uit de jaarstukken blijkt dat de budgetten nog steeds niet goed beheerst worden en de risicoparagraaf ontbreekt nog altijd. Hij stelt vast dat de wethouder de zaken nog niet onder controle heeft.

Mevrouw **Langenacker (PvdA)** complimenteert het college met de gerealiseerde verbeteringen die de accountant constateert. De accountant stelt net als de commissie vorige week vast dat er tegelijk nog een hoop moet gebeuren, vooral op het gebied van budgetbeheersing en commitment van de budgethouders. Er zijn nog te veel overschrijdingen waar de organisatie geen grip op heeft. Zij stelt verheugd vast dat er voor 2012 forse verbeteringen in het vooruitzicht worden gesteld en wacht de volgende voortgangsrapportages in spanning af. Ze wil elk kwartaal verbeteringen zien, maar de jaarstukken blijven voor haar de echte afrekenmomenten.

Mevrouw **Hoffmans (GroenLinks)** deelt complimenten uit voor de zichtbare verbeteringen. Zij begrijpt dat deze processen tijd kosten en is verheugd te lezen dat men op de goede weg is.

De heer **Schrama (Haarlem Plus)** merkt op dat het tekort in het eerste kwartaal zeker meer dan de huidige 3 miljoen euro was geweest. Hij wil na de mooie woorden nu vooral daden zien.

Mevrouw **Leitner (D66)** heeft de andere rapportages er nog eens naast gelegd en constateert dat het resultaat met de hakken over de sloot geslaagd is. Daarvoor heeft zij wel complimenten. Wellicht waren haar verwachtingen te hoog, maar de organisatie moet nog een hele slag maken. Het verbeterplan is volgens de accountant ambitieus, maar zij verwacht dat zaken bij de komende jaarrekeningen binnen aanvaardbare proporties blijven.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** signaleert dat er nog veel moet gebeuren. Een blik op de verkeerslichtkleuren toont aan dat de vooruitgang nog maar zeer beperkt is.

De heer **Reeskamp (fractie Reeskamp)** ziet wel dat er een slag is gemaakt. Maar het gevoel van verantwoordelijkheid voor budgetbeheersing moet nog stukken beter, anders ziet hij een ondermijning van het budgetrecht van de raad en van het vertrouwen in de politiek.

Wethouder **Heiliegiers** bedankt voor alle complimenten en zegt dat ook het college de voortgang positief beoordeelt. Er wordt hard gewerkt met het verbeterplan en de noodzaak van bewustwording staat hoog op de agenda bij het college en het ambtelijk management. Het is een langdurig proces, de budgetverantwoordelijkheid krijgt extra nadruk. Deze rapportage is de laatste externe toets van het programma *Haarlem presteert beter*. Momenteel loopt het vervolgprogramma *Stevig funderen zonder stutten*, waarin nog sterker gestuurd wordt op het acteren van de budgetverantwoordelijke. Aan de samenwerking met de drie afdelingen Financiën, Bedrijfsbureau en Concerncontrol wordt de afdeling Kwaliteit& Controle toegevoegd plus de budgetverantwoordelijke aan de top van de pentagoon. Daarvan wordt een nog stevigere

verbeterslag verwacht. De voortgang zal van nu af aan uitgebreid beschreven worden in de P&C-documenten. De raad doet zelf de eindtoets bij de volgende jaarrekeningen.

Mevrouw **Leitner (D66)** zegt met haar fractie te willen overleggen over externe toetsen.

De heer **Snoek (CDA)** vraagt hoe de VVD-fractie de voortgang beoordeelt na alle scherpe kritiek van die kant rond het rapport-Cornielje. Hij is benieuwd naar het huidige oordeel van de VVD over de bedrijfscultuur.

De heer **Rutten (VVD)** zegt zich niet te herkennen in de kwalificatie ‘met de hakken over de sloot’. Hij vindt dat er behoorlijke stappen gezet zijn, dat er zichtbare resultaten zijn en dat hij geen reden heeft om te veronderstellen dat men niet op de goede weg zit. Het proces is nog niet afgerond en zeker de bedrijfscultuur is niet van de ene op de andere dag veranderd. Die illusie heeft de VVD volgens hem ook nooit gehad. De VVD blijft kritisch, maar ziet aantoonbare verbeteringen. Hoe men die beoordeelt, staat iedereen vrij.

Mevrouw **Leitner (D66)** herhaalt dat ook haar fractie zich bewust is van de langdurigheid van dit proces.

De **voorzitter** sluit de bespreking af.

7. Rondvraag

Niemand maakt gebruik van de rondvraag.

8. Agenda komende commissievergadering

Er worden geen ingekomen stukken geagendeerd.

9. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 18.00 uur.